

Ogłoszono zwyciężczynię Nagrody Nobla z literatury

Datum 8.10.2026
Subjekt Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
Autor Bartosz Zawisłak
Region Polsko
Kategorie Kultura, Školství, Univerzity

Nagroda Nobla w dziedzinie literatury trafiła w tym roku kanadyjskiej pisarki Anne Carson "za odważną i nowatorską twórczość, która w pełnym inwencji dialogu z tradycją klasyczną stworzyła nowe formy dla literatury współczesnej". Na temat jej zwycięstwa wypowiedzieli się Marcelina Noworyta oraz dr hab. Michał Choiński, prof. UJ z Instytutu Filologii Angielskiej UJ.

Tegoroczny Literacki Nobel dla kanadyjskiej poetki, eseistki i tłumaczki Anne Carson to decyzja, która wywołuje ogromną radość, ale i poczucie głębokiej trafności. Dla filologii angielskiej i anglojęzyczności to namacalny dowód na to, jak niesamowite rzeczy dzieją się, gdy współczesny język angielski zderza się z tradycją humanistyczną, a twórczość przekracza utarte granice gatunkowe.

Carson jest postacią wyjątkową, łączącą rygor naukowy badaczki z niezwykle wrażliwością poetycką i formalną brawurą. Pod jej piórem poezja płynnie przechodzi w esej, a tradycyjna proza w powieść wierszem. Noblistka nie traktuje przy tym starożytności jak zakurzonego świata, bo antyk jest dla niej żywym językiem do opowiadania o sprawach najbardziej nam bliskich, takich jak pragnienie, strata, żaloba czy poszukiwanie własnej tożsamości.

Z perspektywy studiów anglistycznych jej dorobek to absolutna kopalnia inspiracji i znakomity punkt wyjścia do dyskusji o granicach współczesnej literatury. Widać to choćby w jej słynnej "Autobiografii czerwonego" (ang. *Autobiography of Red: A Novel in Verse*) czy Słodko-gorzkim erosie (ang. *Eros the Bittersweet*), gdzie rygorystyczna naukowa erudycja badaczki zderza się z poetycką odwagą i czułością dla słowa.

Ta nagroda przypomina nam o czymś kluczowym dla filologii: że wnikliwa praca z tekstem, tłumaczenie i rzetelne badania literackie to nie jest odtwórcze rzemiosło, ale potężny impuls kreacyjny. Noblistwo Carson to święto literatury poszukującej, która nie boi się trudnych pytań o język, formę i granice naszej wrażliwości.

Marcelina Noworyta
Instytut Filologii Angielskiej
Wydział Filologiczny UJ

Anne Carson zdobyła literackiego Nobla 2026 - kanadyjska poetka, eseistka i tłumaczka greckich klasyków łączy dociekliwość badaczki z wyobraźnią pisarki. Antycznych autorów traktuje jak rozmówców, z którymi można rozważać pożądanie, żalobę i dystans między ludźmi. Od czterech dekad jej pisanie przygląda się temu, co wymyka się słowom: nieobecności bliskiej osoby, niepewności uczuć, niemożności pełnego zrozumienia drugiego człowieka. Fragmenty, przemilczenia i urwane myśli nadają tym doświadczeniom kształt - pozwalają czytelnikowi odczuć brak i niedopowiedzenie. Akademia Szwedzka doceniła odwagę i pomysłowość, z jaką Carson w dialogu z

tradycją klasyczną tworzy nowe formy współczesnej literatury.

dr hab. Michał Choiński, prof. UJ
Instytut Filologii Angielskiej
Wydział Filologiczny UJ

https://www.uj.edu.pl/wiadomosci/-/journal_content/56_INSTANCE_d82lKZvhit4m/10172/161647671